

Oppiminen
kuuluu kaikille

TYÖKIRJA

AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

JOHDANTO

Oppiminen kuuluu kaikille (OKK) -työkirja on käytännön väline oman opetuksen muotoiluun. Työkirja pohjautuu Universal Design for Learning (UDL) -toimintamalliin, jonka tavoitteena on luoda kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia ja onnistua. Saavutettavuus ja inklusio ovat oleellisia. CAST (Center for Applied Special Technology) on kehittänyt UDL-toimintamallin tutkimuksen ja käytännön kokeilujen perusteella.

OKK-työkirjassa on muotoilupyörä. Sen avulla saa aluksi kokonaiskuvan oppimisen muotoilun prosessista. Tämän jälkeen työkirja on jaoteltu kolmeen kokonaisuuteen: oppimiseen sitouttaminen (miksi oppia), monimuotoiset tiedon esitystavat (mitä opiskelen) ja monenlaisten toiminta- ja ilmaisutavat (miten opiskelen). Jokaisessa osiossa on taustatietoa ja käytännön tehtäviä, joiden avulla voi kehittää konkreettisesti omaa opetusta.

Lähtökohdaksi voi esimerkiksi valita yhden kurssin ja käydä vaiheet läpi oman kurssin kautta. Oppija on suunnittelun keskiössä. Tavoitteena on monimuotoisuuden ja motivoivan osallistamisen kautta tukea yksilöllisesti oppijan kognitiivisia prosesseja.

UNIVERSAL DESIGN FOR LEARNING -TOIMINTAMALLI

Universal Design for Learning (UDL) -toimintamalli ottaa huomioon kaikki opiskelijat opetuksessa. Malli tukee opetuksen vaihtoehtoisuutta, ja mallin pääpaino on suunnittelussa. Universal Design for Learning toimintamalliin kuuluu kolme pääperiaatetta, joissa opetuksen osa-alueet muotoillaan kaikille saavutettavasti. Osa-alueiden avulla voidaan muotoilla mm. oppimateriaaleja, arviointimenetelmiä ja erilaisia toiminnallisia menetelmiä. Osa-alueet on kuvattu sivulla 5.

Koska UDL-toimintamallin pääpaino on suunnittelussa, on opettajalla ja ohjaajalla suuri rooli. Ohjaajan avuksi on luotu muotoilupyörä. Muotoilupyörän avulla saa aluksi kokonaiskuvan oppimisen muotoilun prosessista. Seuraavalla sivulla on avattu muotoilupyörän eri osa-alueet. Yhteensä osa-alueita on tunnistettu kuusi kappaletta. Muotoilupyörä on sivulla 4.

Tässä työkirjassa sovelletaan CAST:in UDL-ohjeistusta opetukseen muotoiluun kaikille sopivaksi.

OKK-MUOTOILUPYÖRÄ

UNIVERSAL DESIGN FOR LEARNING -PERIAATTEET

1.
Oppimiseen
sitouttaminen
– miksi oppia?

2.
Monimuotoiset
tiedon esitystavat
– mitä opiskelen?

3.
Moneenlaiset
toiminta- ja
ilmaisutavat
– miten
opiskelen?

PERIAATE 1: OPPIMISEEN SITOUTUMINEN JA SITOUTTAMINEN – MIKSI OPPIA?

Oppimiseen sitoutuminen on tärkeä vaihe, joka on mukana jokaisessa UDL- periaatteessa koko oppimisprosessin ajan. Tässä periaatteessa oppijan sitoutumista ja motivaatiota tuetaan monipuolisesti, ja opetus on osallistavaa.

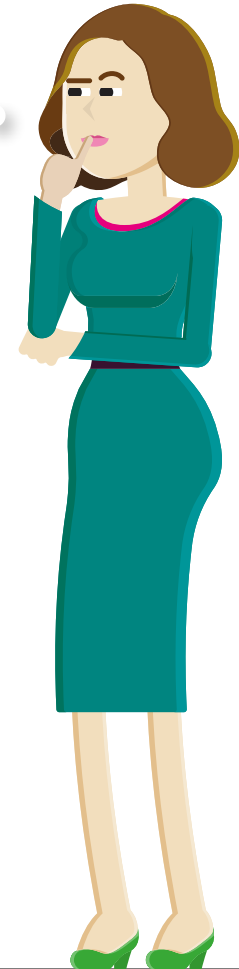
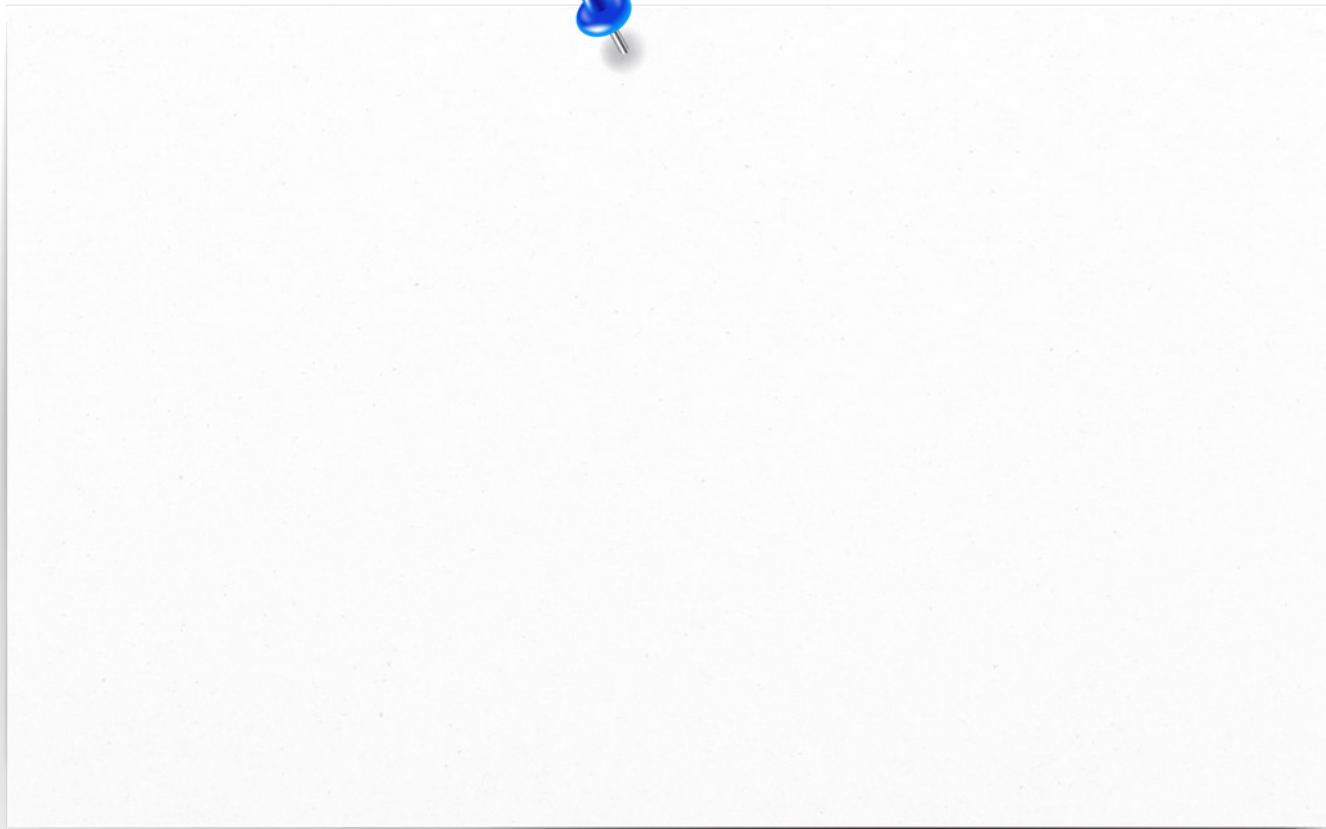
Oppimiseen sitoutuminen ja sitouttaminen (Engagement) lähtee omien oppijoiden tarpeiden huomioimisesta. Me kaikki opiskelemme eri tavoin ja saatamme tarvita tukea oppimisessa. On arvioitu, että 10-20 prosentilla väestöstä on jonkinlaisia oppimisvaikeuksia. Vaikeuksia voi olla esimerkiksi lukemisessa, kirjoittamisessa, matematiikassa, vieraiden kielten opiskelussa, digitaalisten välineiden käytössä, motoriikassa, hahmottamisessa ja keskittymisessä.

Inklusiivisessa opetuksessa oppilaita kohdellaan tasaveroisesti, eikä heitä luokitella ominaisuuksien tai taipumusten mukaan. Seuraavilla sivuilla voit pohtia, mitä ajatuksia inklusiivisesta opetuksesta herää ja millaisia haasteita oppijoilla voi olla.

POHDI (1)

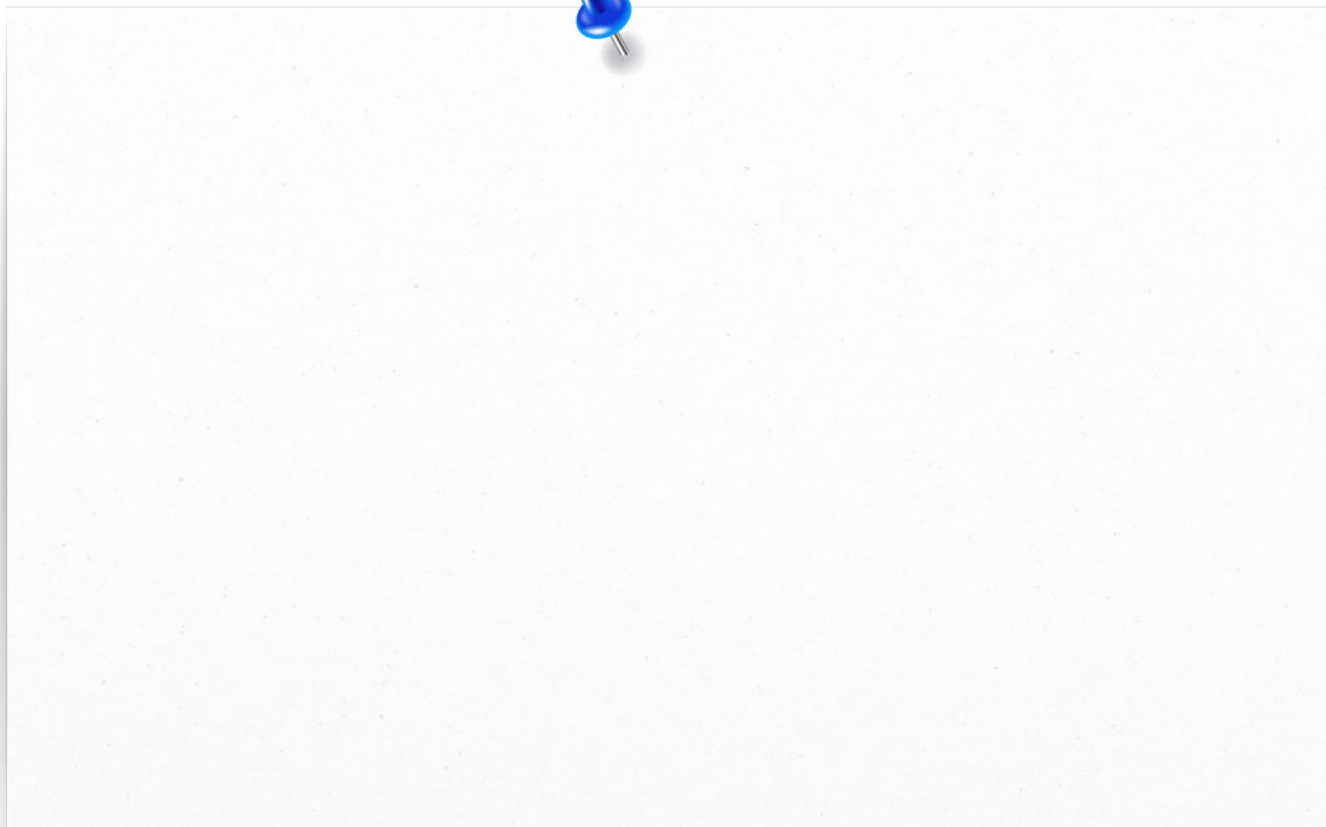
Mitä ajatuksia tulee mieleen inklusiivisesta opetuksesta?

POHDI (2)

Mieti oppijointasi? Tunnistatko erilaisia oppijoita?

PERSOONA

Oppijapersoonat olisi hyvä tunnistaa, ja opetusta suunnitellessa ja tuottaessa miettiä erilaisia persoonia. Työstä omista oppijoistasi persoonat.

Nimi:	Yleiskuvaus:	
	Mikä motivoi opiskelussa?	Mikä kiinnostaa?
Ikä:	Mikä turhauttaa opiskelussa?	Harrastukset:
Asuu:	Digikanavat:	Tavoite ja unelmat:
Ammatti:		

SISÄINEN JA ULKOINEN MOTIVAATIO

Itsemääräämisteoria on yksi motivoitumista selittävä teoria. Teorian taustalla ovat herrat nimeltä Edward Deci ja Richard Ryan. Lähtökohtana teorialle on ajatus, että ihminen on luonnostaan aktiivinen, motivoituva ja itseään ohjaava. Teorian mukaan me kaikki olemme ihmisiä, jotka asettavat tavoitteita ja haastamme itseämme. Itsemääräämisteorian oletus on se, että ratkaisevaa ei ole motivaation määrä sinällään, vaan sen laatu.

Motivaatiota voi olla kahdenlaista, sisäistä eli luontaista motivaatiota ja ulkoista motivaatiota. Sisäisessä motivaatiossa ei tarvita erillisiä palkkioita tai rangaistuksia. Sisäisessä motivaatiossa ihmisen ja motivaation kohteen välillä merkityksellinen suhde ja toiminta.

Ulkoinen motivaatio tarkoittaa sitä, että ihminen toimii ja motivoituu palkkioiden ja rangaistusten avulla. Opiskelussa ulkoisen motivaation nostattajia ovat esimerkiksi arvosanat, deadlinet ja sosiaalisen ympäristön luomat odotukset.

SISÄISEN MOTIVAATION RUOKKIMINEN

Opetuksen osalta on tärkeää ruokkia sisäistä motivaatiota. Sisäistä motivaatiota voi ruokkia tehtävillä, jotka ovat sopivan haastavia sekä antavat oppijalle ymmärryksen suoriutumisesta.

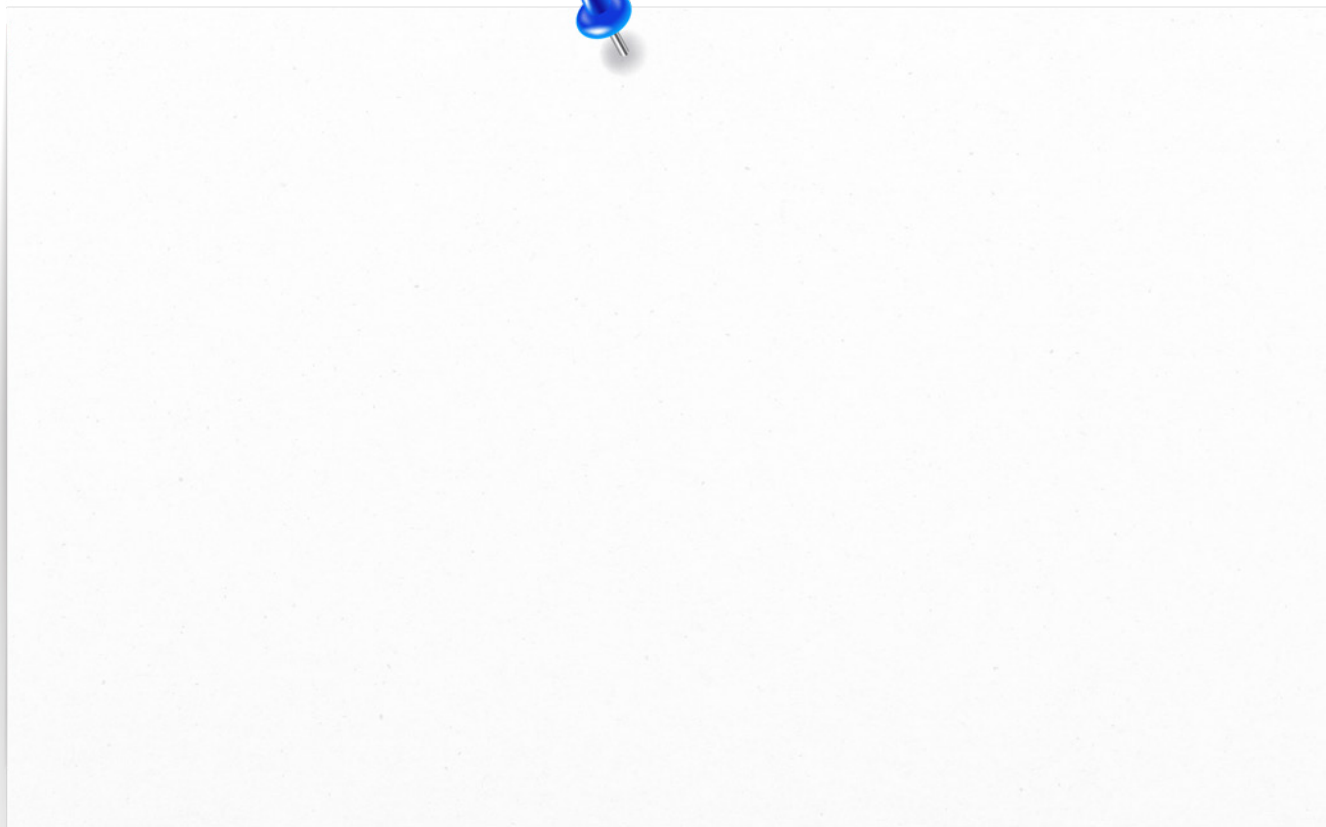
Opetuksessa tulee miettiä ongelmalähtöistä oppimista ja antaa mielekkäitä tehtävänantoja oppijoille. Oppijoita voidaan sitouttaa antamalla palautetta.

Sisäistä motivaatiota ruokkii myös opintokokonaisuuden läpinäkyvyys. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi kaikki tehtävät ja palautuspäivämäärät ovat esillä. Myös arviointikriteerit ja ymmärrys arviointiin vaikuttavista asioista tulee tuoda esille. Sisäistä motivaatiota ruokkii myös turvallisuuden tunne. Oppijoille kannattaa tuoda oppimisympäristöön turvallinen ilmapiiri, jossa ei haittaa, vaikka tulee virheitä.

POHDI (3)

Mitä ajatuksia heräsi sisäisestä motivaatiosta?

SITOUTTAMISEN KEINOT

– YHTEENVETO (1)

MITEN SITOUTETAAN JA MOTIVOIDAAN?

- Aseta selkeät osaamistavoitteet.
- Palastele luento.
- Tee yhtenäinen ja selkeä kurssirakenne – läpinäkyvyys.
- Vastaa kysymyksiin nopeasti.
- Tarjoa erilaisia tapoja osallistaa, tarjoa ohjausaikoja.
- Anna aikaa reflektoida tai pohtia yksin tai pareittain.
- Anna mielenkiintoisia esimerkkejä aiheesta, herätä keskustelua.
- Anna mahdollisuus tehdä osa töistä yksin tai ryhmissä.
- Takaa opiskelijan turvallisuuden tunne.

SITOUTTAMISEN KEINOT

– YHTEENVETO (2)

MITEN HERÄTETÄÄN KIINNOSTUS JA MIELENKIINTO?

- Kysy opiskelijoilta, miksi he kirjautuivat kurssille ja mitä he toivoivat oppivansa?
- Tuo ensimmäisenä päivänä opetukseen kiinnostavia esimerkkejä, herätä keskustelua.
- Puhu avoimesti kurssin odotuksista ja pyydä opiskelijoita kertomaan omia odotuksia.
- Aseta selkeät tavoitteet (oppimis- ja osaamistavoitteet) kurssille.
- Suunnittele pisteytykset ja tehtävät niin, että ne pystyy tavoittamaan.
- Anna opiskelijalle mahdollisuus nähdä edistyminen.
- Teetä välitehtäviä, ei ainoastaan yhtä tehtävää.
- Anna palautetta koko kurssin ajalta.

MUISTIINPANOT (1)

PERIAATE 2: MONIMUOTOISET TIEDON ESITTÄMISTAVAT – MITÄ OPPIA?

Työkirjan toinen kokonaisuus, representaatio, perustuu UDL-mallin periaatteeseen, jossa opittava aines esitetään usealla tavalla. Monimuotoinen oppimateriaali aktivoi aivoissa tiedon tunnistamisen eli mitä oppia. Saavutettavuus ja selkeys ovat oleellinen osa representaatiota.

Jokaisella on oma tapa havainnoida tietoa. Oppijalle monimuotoiset vaihtoehdot tukevat omaa oppimistyyliä. Mahdollisuus yksilöllisiin valintoihin vahvistaa oppimiskokemusta, sitoutumista ja joustavuutta. Kun opittava tieto esitetään eri tavoin, varmistetaan kaikkien oppijoiden pääsy opittavaan asiaan. Opittava asia selkeytyy, kun jokainen voi havainnoida tietoa itselleen parhaalla tavalla. Samalla monimuotoisuus hyödyttää oppijaa erilaisissa tilanteissa, kaikki päivät eivät ole oppijalle samanlaisia.

OPITTAVA ASIA MONIMUOTOISESTI

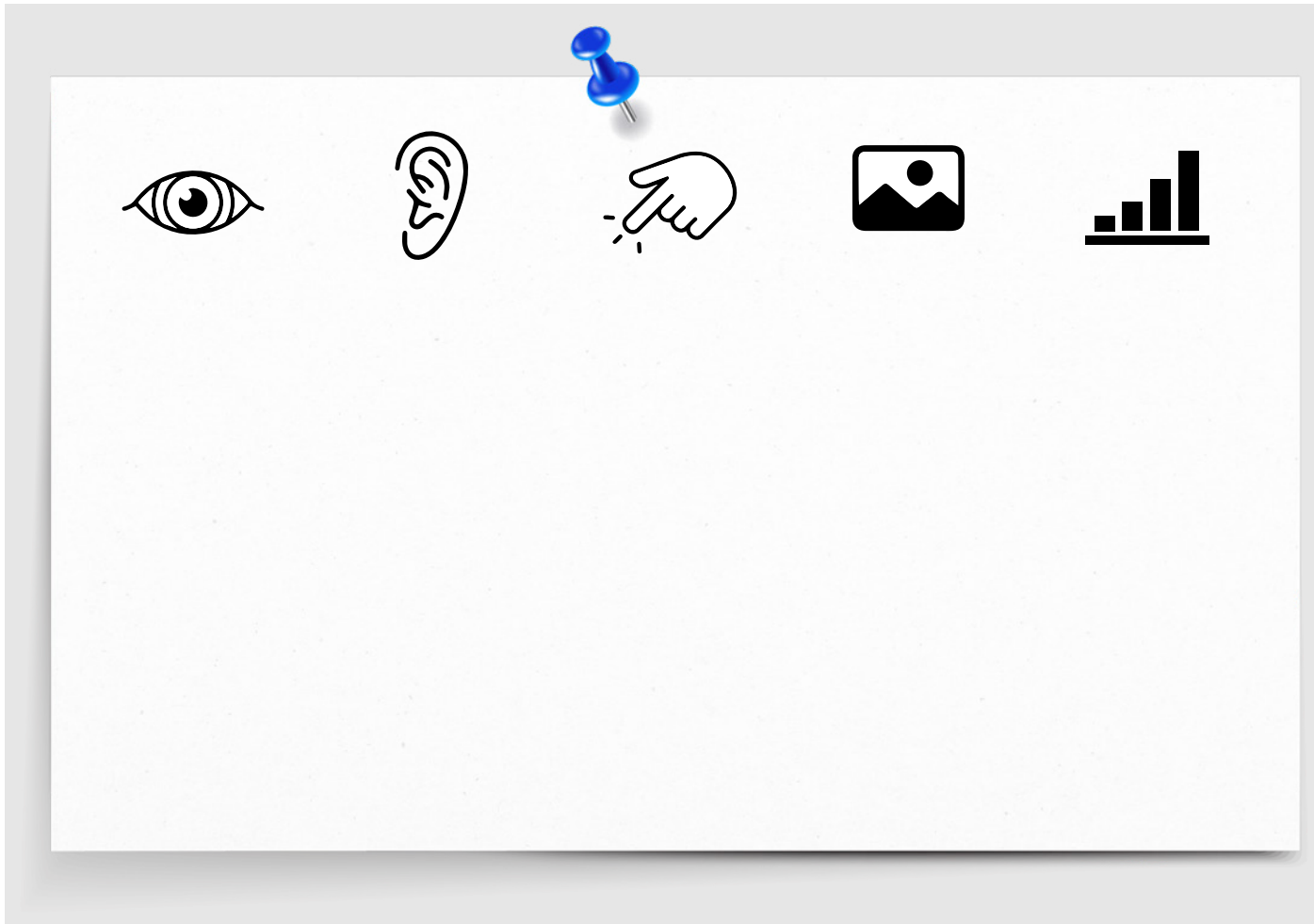

Verkko-oppimisympäristöt ja digitaalisuus tarjoavat paljon mahdollisuuksia opittavan asian esittämiseen ja opiskeluprosessin tukemiseen. Perinteisen tekstipohjaisen oppimateriaalin muuttaminen samanlaisena digitaalseksi ei riitä. Opittava aines tulisi esittää monimuotoisesti, kuten tekstinä, videona tai podcastina, kuvana, sarjakuvana, graafina tai taulukkona, infograafina, interaktiivisena tehtävän avulla. Monimuotoisuus ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kaikki tieto pitää esittää kaikin tavoin. Opettajan ammattitaito ja omien oppijoiden tuntemus ovat avainasemassa, kun oppimateriaalia laaditaan.

Teknologia ja monimuotoisuus ovat kuitenkin vain väline. Yksilön kyvyn huomioiminen on yhtä tärkeää kuin tarjotut tekniset välineet tai tiedon eri esittämistavat oppimisympäristössä. Oppimateriaali on suunniteltava tietoisesti monenlaisten oppijoiden tarpeisiin suhteessa oppimistavoitteisiin. Myös esteiden tunnistaminen etukäteen vaikuttaa oppimateriaalin tekoon.

POHDI (4)

*Valitse oppimateriaalistasi sellainen, jonka ymmärtäminen on ollut opiskelijoille vaikeaa.
Mieti, miten voisit esittää saman asian monikanavaisesti?*

SELKEÄ ILMAISU

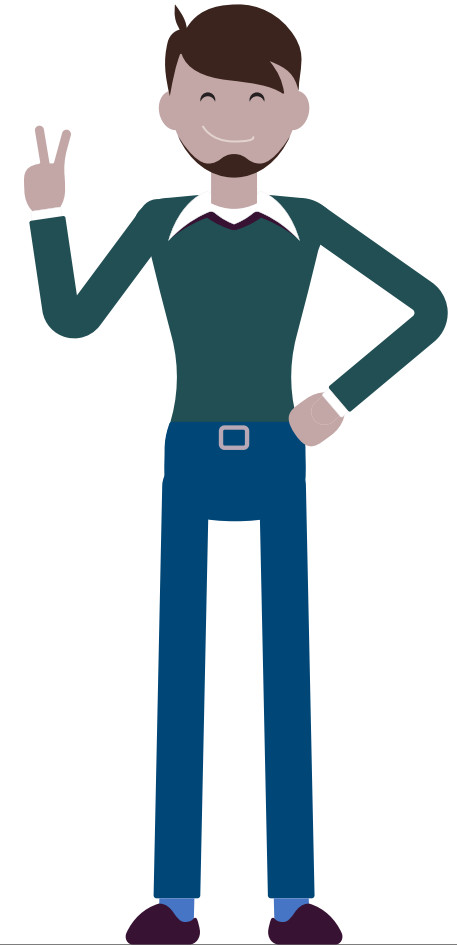
Oppiminen edellyttää ymmärtämistä. Selkeä kieli ja ymmärtämisen tuki kuuluvat representaatioon. Selkeä yleiskieli ja yhdenmukaisesti strukturoitu sisältö helpottavat ymmärtämistä. Kannattaa kiinnittää huomiota ohjeisiin, epäselvyydet niissä ovat yleisiä.

- Mieti oppijotasi: mitä tietoa heillä on aiheesta ennestään? Onko asia ollut esillä aikaisemmin opinnoissa?
- Mitä haluat oppijan oppivan, muistavan, omaksuvan? Korosta näitä asioita eri tavoin.
- Lisää selittävää ja taustoittavaa informaatiota.
- Anna konkreettisia esimerkkejä, sido aikaan ja paikkaan jos mahdollista.
- Käytä helposti ymmärrettävää sanastoa, selitä käsitteet.
- Hyödynnä vaikeiden asioiden toistoa ja erilaisia ilmaisuja samasta asiasta.
- Laita tuttu asia ja kokonaisuudet alkuun, uusi asia ja yksityiskohdat loppuun.
- Käytä selkeitä lauserakenteita.
- Vältä tarpeettomia kieltomuotoja.

POHDI (5)

Ota esimerkki tehtävänannostasi. Tarkastele omaa kirjoitustyyliäsi oppijoittesi silmin. Miten voisit selkeyttää tehtävänantoasi?

SAAVUTETTAVAT OPPIMATERIAALIT

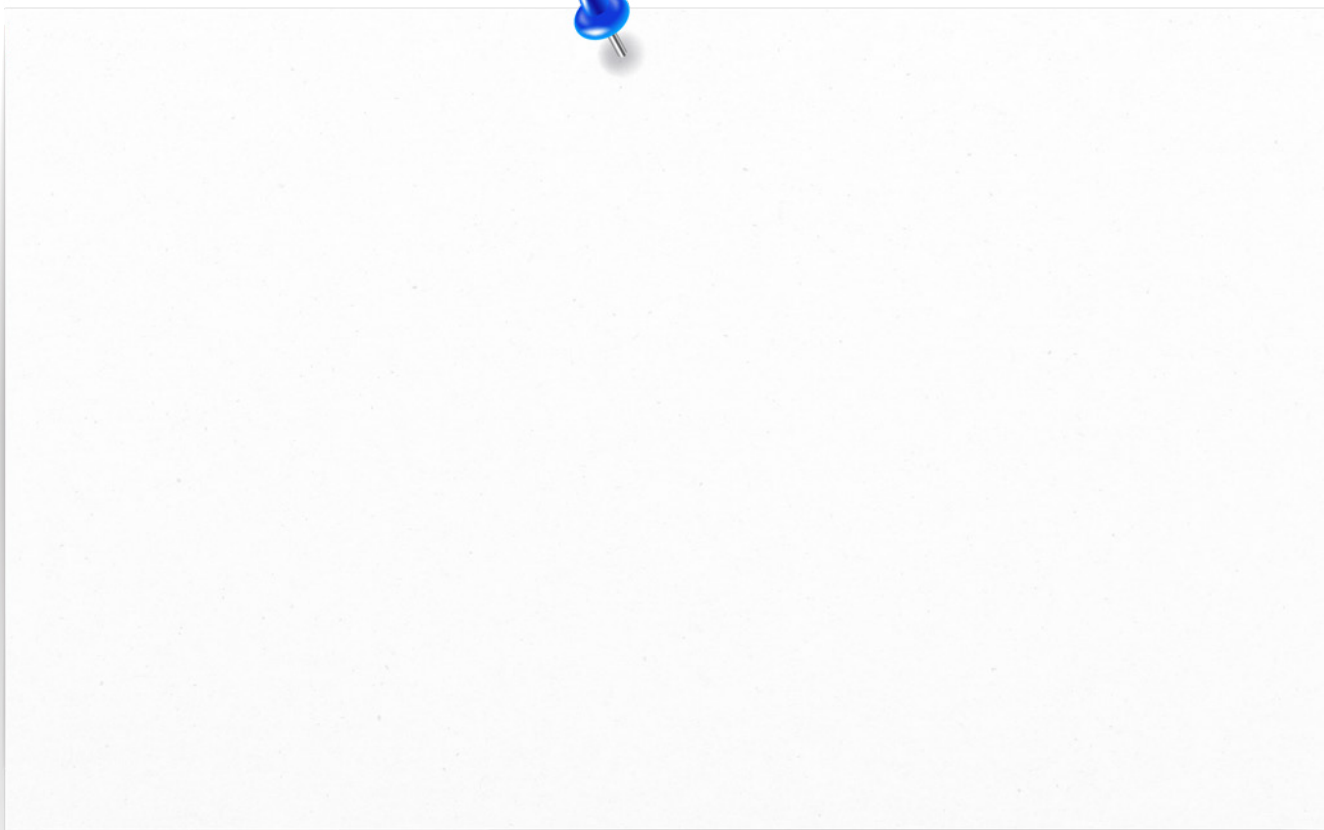
Saavutettavuus on esteettömyyttä digitaalisessa ympäristössä. Edellä käsitelty ymmärtäminen on osa kognitiivista saavutettavuutta, johon kuuluvat myös käytettävyys ja helppokäyttöisyys. Saavutettavuuslainsäädäntö määrittää verkkosivujen, ohjelmien ja verkko-oppimateriaalin ominaisuuksia. Niissä on päällekkäisyyksiä monimuotoisen esittämisen kanssa, esimerkiksi avoimesti olevat videot on tekstitettävä ja audiossa on oltava tekstivastin. Kun huomioit verkossa olevan oppimateriaalin saavutettavuuden, varmistat oppijoiden yhdenvertaisuutta. Pääset alkuun, kun kiinnität huomioita muutamiin asioihin:

- Verkkokurssin rakenne on selkeä ja looginen
- Office-tiedostot ovat saavutettavia
- Kuvissa on alt-tekstit eli tekstivastineet
- Videot on tekstitetty
- Linkit on nimetty
- Värikontrastit ja fontit ovat kunnossa

POHDI (6)

Miten huomioit oppimateriaalisi saavutettavuuden?

YHTEENVETO – MONIMUOTOINEN TIEDON ESITTÄMINEN (1)

MITEN ESITÄN SAMAN OPITTAVAN SISÄLLÖN ERI TAVOIN?

Esimerkkejä:

- Videoiden tekstitys
- Ohjeiden antaminen sekä kirjoitettuna että puhuttuna
- Ydinasiat graafisessa esityksessä (kuviot, kaaviot, taulukot)
- Selkeyttävät kuvat
- Visuaaliset infograafit
- Interaktiivisten tehtävät

KUINKA VARMISTAN OPITTAVAN SISÄLLÖN YMMÄRTÄMISEN?

Esimerkkejä:

- Selkeä kieli ja selkeä rakenne
- Symbolien lisääminen
- Oleellisen tekstin visuaalinen korostaminen
- Käsitteiden avaaminen esimerkkien avulla
- Mahdollisuus quiz-tehtävän avulla tarkistaa itsenäisesti oppimista
- Tiedon ryhmittely pienempiin kokonaisuuksiin

YHTEENVETO – MONIMUOTOINEN TIEDON ESITTÄMINEN (2)

Ydinasiat pähkinänkuoressa:

- Kaikkien pääsy opittavaan asiaa varmistuu.
- Monimuotoinen ja saavutettava oppimateriaali tukee yksilöllistä tapaa havainnoida opittavaa asiaa.
- Selkeä kieli ja keskeisten asioiden korostaminen varmistavat asioiden ymmärtämistä.
- Saavutettavuuden varmistaminen hyödyttää kaikkia.
- Oppimisprossia voi tukea erilaisilla välineillä (esimerkiksi tarkistuslistat, automaattiset muistutukset, miellekartat).

MUISTIINPANOT (2)

PERIAATE 3: MONENLAISET TOIMINTA- JA ILMAISUTAVAT – MITEN OPIKELLA?

Yksi UDL:n periaatteista on tarjota oppijoille vaihtoehtoja osaamisen ilmaisemiseen. Tämä tarkoittaa sitä, että opettajien tulisi antaa oppijoille mahdollisuus valita, miten he osoittavat oppimansa. Jotkut saattavat loistaa kirjallisesti, kun taas toiset voivat olla vahvoja suullisessa ilmaisussa tai visuaalisessa esittämisessä.

UDL kannustaa myös vaihtoehtoisin tapoihin osallistua oppimistilanteisiin ja vuorovaikuttaa muiden kanssa. Kaikki eivät osallistu suulliseen keskusteluun, mutta he voivat osallistua esimerkiksi kirjoittamalla ajatuksensa tai oppimisalustan keskustelupalstalla.

UDL myös tukee oppijoiden itsenäisyyttä ja omien oppimistavoitteiden asettamista. Jokaisella oppijalla on omat vahvuutensa ja heikkoutensa, ja UDL kannustaa heitä tunnistamaan nämä ja asettamaan realistisia tavoitteita oppimiselleen. Tämä auttaa oppijoita ottamaan vastuun omasta oppimisestaan.

UDL korostaa palautteen merkitystä. Opettajien tulisi antaa säännöllisesti palautetta oppilailleen heidän edistymisestään ja kannustaa oppilaita myös antamaan palautetta opetusmenetelmistä ja oppimisympäristöstä. Tällä tavoin voidaan jatkuvasti parantaa oppimiskokemusta.

Seuraavaksi esitetään vinkkejä monipuolisten osaamisen ilmaisutapojen tarjoamiseen, vaihtoehtoja vuorovaikutukseen sekä keinoja, miten voidaan auttaa opiskelijoita pääsemään tavoitteisiin. Mukana on myös pohdintatehtäviä, joiden avulla lukija voi arvioida oman opetuksensa monipuolisuutta.

VINKKEJÄ OSAAMISEN ILMAISUTAPOIHIN

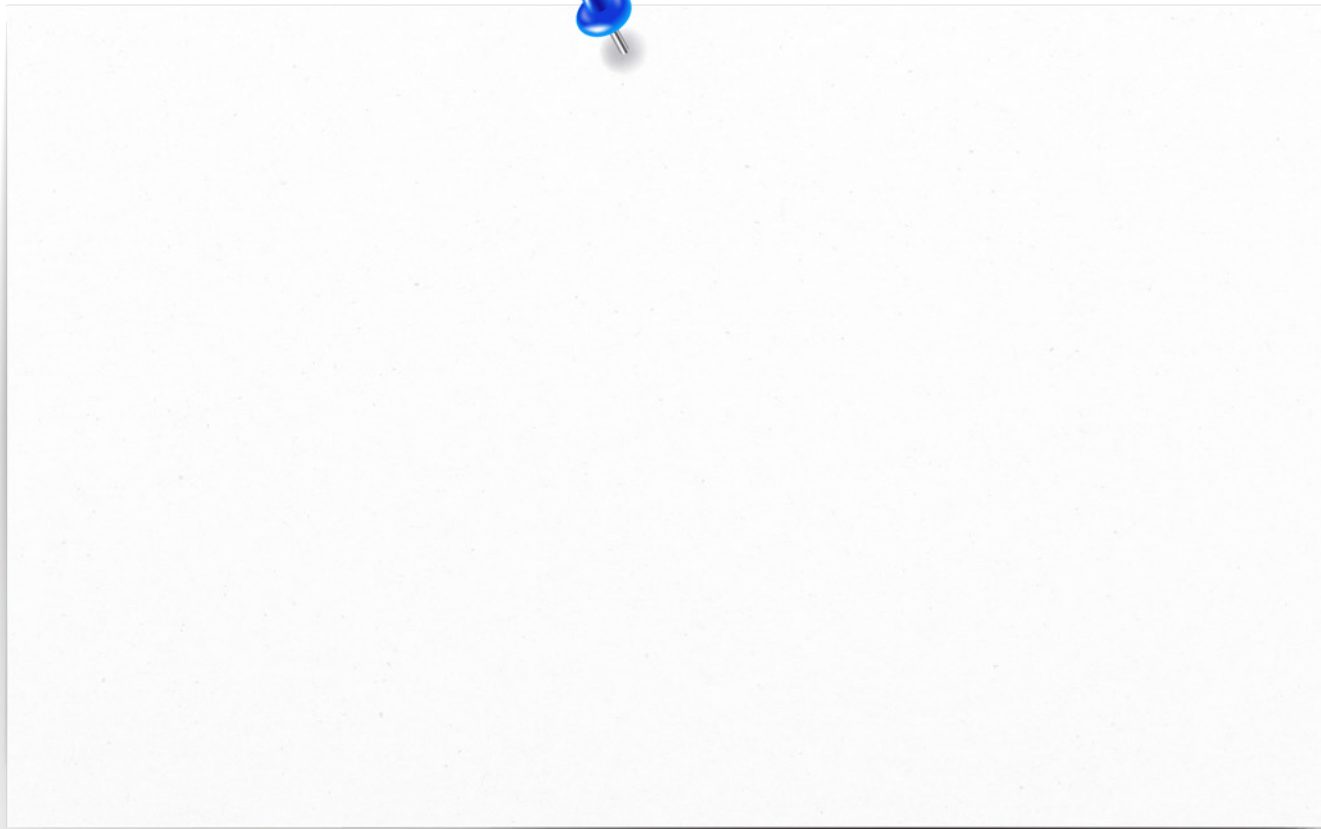
Tässä on esitetty vinkkejä, jotka auttavat tarjoamaan oppijoille mahdollisuuksia valita itselleen sopivin tapa näyttää osaamisensa. Seuraavalla sivulla pääset miettimään, miten erilaiset tehtävät tukisivat oman opintojakson tavoitteita.

- 1. Hyväksy erilaisia palautusmuotoja:** Hyödynnä erilaisia palautusmuotoja, kuten kokeita, suullisia esityksiä, videoita, sarjakuvia tai työnäytteitä. Huolehdi, että arvioit näitä eri muodoissa olevia palautuksia tasapuolisesti, kiinnittäen huomiota sisältöön, ei pelkästään pituuteen.
- 2. Selkeät arviointikriteerit:** Kerro arviointikriteerit selkeästi etukäteen, jotta opiskelijat tietävät, mitä odottaa. Tämä auttaa heitä suuntaamaan tekemisen oikeisiin asioihin.
- 3. Valinnanmahdollisuus ryhmä- tai yksilötyöhön:** Anna opiskelijoille mahdollisuus valita, haluavatko he työskennellä ryhmässä vai yksin.
- 4. Interaktiiviset tehtävät:** Hyödynnä interaktiivisia tehtäviä, kuten keskustelufoorumeita tai sosiaalisen median ryhmiä. Ne kannustavat oppilaita keskustelemaan ja jakamaan ideoitaan.
- 5. Työkalujen hyödyntäminen:** Anna oppilaille mahdollisuus hyödyntää erilaisia työkaluja, kuten oikeinkirjoituksen tarkistusta, puheen muuttamista tekstiksi tai miellekarttoja. Näiden avulla he voivat ilmaista itseään tehokkaammin.
- 6. Tarjoa esimerkkejä tehtävien tueksi.** Näin opiskelijat saavat käsityksen siitä, millainen palautus voisi olla hyväksyttävä ja millaisia odotuksia on.

POHDI (7)

Kirjoita tähän opintojaksosi/kurssisi tavoitteita. Minkälaiset tehtävät tukevat näiden tavoitteiden saavuttamista?

VINKKEJÄ VUOROVAIKUTUKSEEN

Jokaisella oppijalla on oma tapansa osallistua ja oppia, ja tarjoamalla vaihtoehtoja voit varmistaa, että jokainen oppija voi hyödyntää oppimiskokemusta parhaalla mahdollisella tavalla. Tässä on esitetty esimerkkejä erilaisista vuorovaikutustavoista.

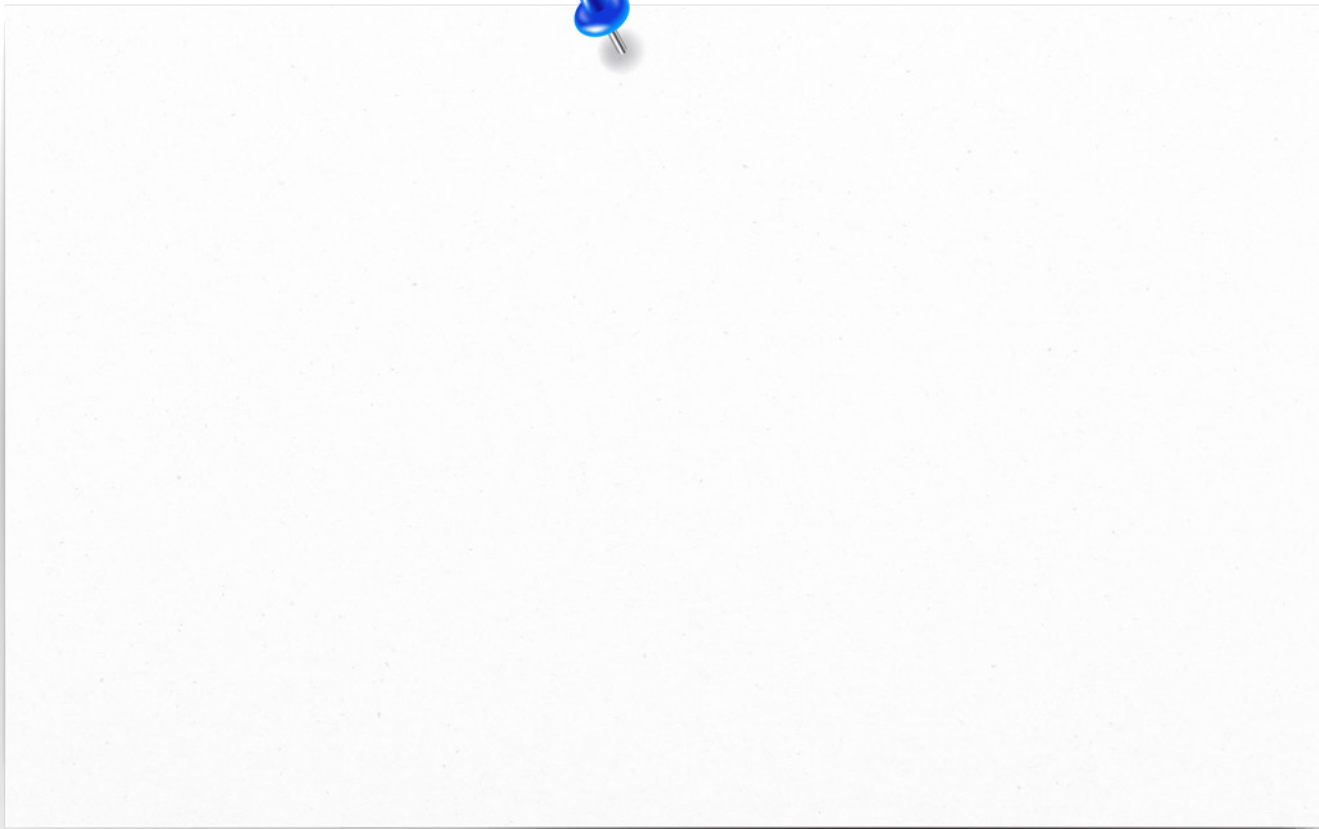
1. **Mahdollista vuorovaikutus eri tavoilla:** Tarjoa vaihtoehtoja, kuten puhe, chat-viestit, keskustelufoorumi tai videoterveiset, jotta jokainen voi valita itselleen sopivan tavan ilmaista ajatuksiaan.
2. **Kannusta tiedon jakamiseen:** Rohkaise oppilaita jakamaan tietoa ja ajatuksiaan muiden oppijoiden kanssa. Yhteistyö ja tiedon jakaminen voivat edistää oppimista ja auttaa oppijoita ymmärtämään aiheita syvällisemmin.
3. **Hyödynnä oppimista tukevia työkaluja ja ohjelmistoja:** Tarjoa opiskelijoille erilaisia oppimista tukevia työkaluja ja ohjelmistoja. Ne tekevät oppimisesta monipuolisempaa verrattuna perinteiseen muistiinpanojen kirjoittamiseen paperille.

Pohdi seuraavaksi, mitä vuorovaikutusmahdollisuuksia omalla opintojaksollasi tarjotaan ja voisiko tulevaisuudessa vaihtoehtoja olla enemmän.

POHDI (8)

*Mitä vuorovaikutusmahdollisuuksia tarjoat nyt opintojaksollasi?
Minkälaisia muita vuorovaikutusmahdollisuuksia voisit tarjota jatkossa?*

AUTA TAVOITTEISIIN PÄÄSEMISESSÄ

Oppijoiden on tärkeä ymmärtää, mitä heiltä odotetaan. Tässä auttaa tavoitteiden selkeä sanoittaminen. Sekä opintojakson että yksittäisen oppitunnin tavoitteet kannattaa määritellä selkeästi ja käydä läpi oppijoiden kanssa.

Oppimista tuetaan erilaisilla tehtävillä. Jotta oppijat tietävät mitä heidän pitää tehdä, tehtävät ja niihin liittyvät aikataulut on kommunikoidava selvästi. Aikatauluista kannattaa myös muistuttaa säännöllisesti ja tarjota opiskelijoille aika-arvioita kauanko tehtävän tekeminen suunnilleen vie. Tämä auttaa oppijoita suunnittelemaan omaa ajankäyttöään.

Tavoitteisiin pääsemistä auttaa myös opintojakson pilkkominen useaan eri osioon, joilla on omat tavoitteensa ja tehtävänsä. Nämä osiot ja niihin liittyvät materiaalit kannattaa suunnitella oppimista tukevaan järjestykseen.

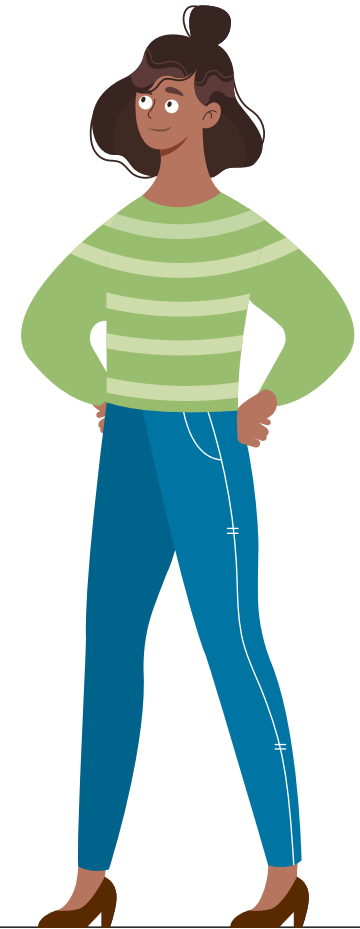
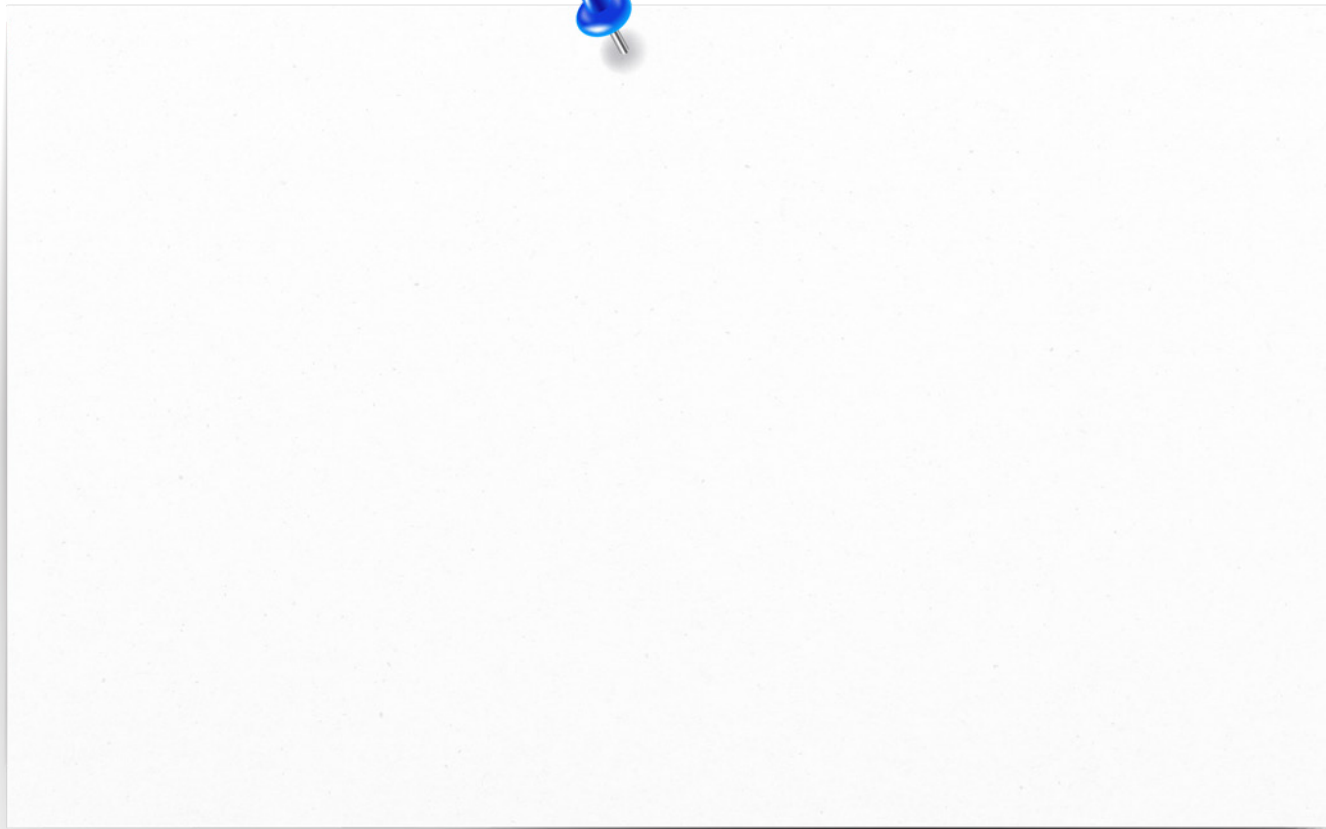
Lisäksi erilaiset muistilistat ja valmiit tehtäväpohjat auttavat oppijoita tavoitteiden saavuttamisessa. Näiden avulla he voivat seurata ohjeita ja varmistaa, että he eivät unohda mitään olennaista.

Pohdi seuraavaksi, miten voit parantaa tavoitteesiin pääsemistä omalla opintojaksollasi. Tämän jälkeen pääset tunnistamaan käyttämiäsi palautteenantovaihtoehtoja.

POHDI (9)

Miten voisit parantaa omien oppiointtesi mahdollisuuksia saavuttaa opintojakson/kurssin tavoitteet?

PALAUTTEEN ANTAMINEN

MITÄ SEURAAVISTA KÄYTÄT OMALLA OPINTOJAKSOLLASI?

OVAT JO
KÄYTÖSSÄ

AION
HYÖDYNTÄÄ

Kannustan oman suorituksen arviointiin ja itserefektioon, voin tarjota tähän valmiita pohjia.

Hyödynnän vertaispalautetta.

Annan palautetta myös kurssin keskellä, en vain lopussa.

Kerron tehtävän arviointikriteerit etukäteen mahdollisimman läpinäkyvästi ja peilaan palautetta näihin.

Pyydän myös oppijoilta palautetta ja osoitan, että olen kiinnostunut tarjoamaan vaihtoehtoja.

YHTEENVETO – MONENLAISET TOIMINTA- JA ILMAISUTAVAT

MITEN OSOITTA A OSAAMINEN ERI TAVOILLA?

- Tarjoa erilaisia tehtävävaihtoehtoja kuten esitelmä, video, työnäyte.
- Anna mahdollisuus olemassa olevan osaamisen näyttöön.
- Tarjoa vuorovaikutteisia tehtäviä kuten keskustelutehtävät.

MITEN OSALLISTUA ERI TAVOILLA?

- Anna valita ryhmätyöskentely tai yksilötyö.
- Tarjoa esimerkkejä tehtävistä.
- Anna mahdollisuus hyödyntää interaktiivisia ohjelmistoja.

MITEN ASETTAA TAVOITTEET JA ANTAA PALAUTETTA?

- Auta oppijaa tavoitteiden asettamisessa ja aikataulutuksessa.
- Kerro arviointikriteerit selvästi.
- Peilaa palaute oppimistavoitteisiin ja arviointikriteereihin.
- Ajoita palaute ja vertaispalaute oikein.

MUISTIINPANOT (3)

TAUSTAMATERIAALIT

CAST. Universal Design for Learning UDL. <https://www.cast.org/impact/universal-design-for-learning-udl>

Kognitiivisen saavutettavuuden ohjeet. <https://www.selkeastimeille.fi/kognitiivinen-saavutettavuus/kognitiivisen-saavutettavuuden-ohjeet>

Laamanen, M. 2021. Verkko-opetus saavutettavaksi. Digikampus. <https://info.digicampus.fi/2020/06/04/verkko-opetus-saavutettavaksi/>

Lonka, K. 2015. Oivaltava oppiminen. Helsinki: Otava.

Miten huomioit saavutettavuuden oppimateriaaleissa. 2022. Avoin tiede: <https://avointiede.fi/fi/asiantuntijaryhmat/oppimisen-avoimuus/miten-huomioit-saavutettavuuden-avoimissa-oppimateriaaleissa>

Salmela-Aro, K. 2018. Motivaatio ja oppiminen kulkee käsi kädessä. Esipuhe kirjaan Motivaatio ja oppiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Universal Design for Learning : A best practice guideline. 2017. Erasmus project.

UDLL. HOWEST (SIHO), AHEAD and NTNU (Universell). <https://ahead.ie/userfiles/files/shop/free/UDLL%20Online.pdf>

UDL Tips for Assessment. CAST: <https://www.cast.org/binaries/content/assets/common/publications/downloads/cast-udltipsforassessment-20200920-a11y.pdf>

Vesterinen, P. 2021. Muisti ja oppimisen vaikeudet. Oppijan oikeus - opettajan taito -hanke. Helsingin yliopisto. <https://www.hamk.fi/wp-content/uploads/2018/10/Muisti-ja-oppimisen-vaikeudet.pdf>

**LAU
REA**

AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences